

Yd
5392

h.1

h. 118, 27.
(2)

3

Yd
5392

MEMORABILIA
QVAEDAM
SALFELDIAE CIVITATIS
RECENSERE

PERGIT

ET

SIMVL

AD

ORATIONES IV.

A. D. XIX. APRIL.

AVDIENDAS

EXCELLENTISSIMOS

AC

SPECTATISSIMOS

INSPECTORES

PATRONOS

ATQVE

FAVTORES

INVITAT

IO. MELCHIOR LOCHMAN

RECTOR.

SALFELDIAE, LITTERIS WIEDEMANIANIS.

J. Secret. J. J. J.

MEMORABILIA
QUAE AD
SALEBURIENSIS CIVITATIS
RECTORIUM
PERTINENT
AD
ANNO

ORATIONES IV.
A. D. XIX. APRILIS

IO. MELCHIOR LOCHMANN
RECTOR

SALEBURIENSIS CIVITATIS RECTORIUM

Ex iis, quae nuper de Salfeldiae fatis per annos recensuimus, quisque miras hanc ciuitatem subiisse vicissitudines facile cognoscere potuit. Fuit ab initio sub potestate Germaniae regum atque imperatorum; a quibus, potissimum vero ab Henrico II. siue Sancto, ad Etzonem Comitem Palatinum deuenit. Quo mortuo primum ad Ottonem filium, deinde Richezam filiam, antea Poloniae reginam, quo et muliebri imperium experiretur, delata est. Aqua, cum muneris loco in sacri ordinis viri, nimirum Annonis, Archiepiscopi Coloniensis, manus aliquandiu tradita esset; et postea modo Landgrafios modo Comites habuisset

isset dominos; tandem ad augustam domum Saxonicam penitus transit. Ad christianam religionem primum variis temporibus a variis traducta videtur, eumque in finem etiam publice ab Annone Canonici delegati sunt, quos deinde cum Benedictini, tum aliorum ordinum sodales exceperunt. A regibus atque imperatoribus, vel animi vel negotiorum causa petita, in villae regiae formam redacta est, et munimenta, certe nobilitatem accepit. Sibi ipsa vero situ egregio multisque opportunitatibus ex riuus, flumine, siluis, agris, metallis, opes atque diuitias parauit. Quarum magnam partem cum superstitiosorum hominum munificentia adiuti Abbates ordinis Benedictini ad se traxissent; tandem et viri principes, et alii, qui aere alieno opprimebantur, ad eorum monasterium, tanquam ad commune asylum confugerunt. Gregorium de Thunau, qui Abbatiae ab anno 1497. vsque ad vicesimum quintum seculi sexti decimi praefuit, Comiti Rutheno duo florenorum millia et Burggrafio de Donyntotidem dedisse foenori nuper monuimus.

MDVIII.

Öttingentos et quadraginta sumsit Balthasar, Comes Schwarzburgicus, oppignerato vico Gleya, prope Gamam sito; vt ex hisce litteris apparet: *Wir Balthasar graue vnd Herr zvv Schwartzburg Bekennen vnd thun kundt offentlich mit diesem brief gein Allermenniglich, vor uns Alle vnser Erben — das vvir eins rechten, redlichen vnd aufrichtigen kauffs verkaufft haben — dem hochwirdigen in gott, vnsern besondern lieben herren vnd freundt, herrn Georgen, Abt zvv Saluelde — zvene vnd vierzigst jehrlichs vnd ewvigs Zins, vsvnnd in vnsern dorff Gleya — sampt allen desselben dorffs gericht, rechten, obersten vnd niedersten gerechtigkeiten zu vnd eingeborung — umb acht bundert vnd vierzig gutt vnuerzblagen reynisch Gulden. — Haben demnach — Menner, Zinsfen vnd Gerechtigkeiten ann gedachten vnsern Herren von Saluelde — gevvsen vnd*

vnd Pflicht thun lassen — Der mehr genant, vnser Herr von Sal-
 veldt hat — vns — die Freundschaft — erzeugt, das vvir
 solch vorgestimt dorf — vviederumb zu vns kaufen — mogen — Ge-
 ben — nach Christi vnser Herrs geburdt, tausent sunbundert vnd im
 neunden Jahr, am tage Sandt Thomas des heyligen Bischoffs. ex MSct. *)

MDXV.

Paroecia Schadenfis Rysio cuidam ab Abbate locata est;
 pactionis litterae hae sunt: Wir Georgius von Gotts gnaden Abt des
 stifts vnd Monsters sandt Petersbergk, vnd sandt Benedicten Ordens
 zvv Salueld: Bekennen vf diesen Contract, den vvir Ern Conrat Rysen ge-
 geben haben, vnserm psarvorvveser zvv Sebada, das vvir denselben die
 psar zu Sebada vvieder zugesagt haben vnd vermidet acht Jahr langk,
 nacheinander, di sib auf sandt Michaelis tagk Anno sunfzehen hundert
 vnd in sunfzehenden ansahen solle, vvo aber der egnante nicht vvolvt blei-
 ben die acht Jahr aus, vund sib ander enden vvenden, soler vns das ein
 Jahr vor mundlich oder schriftlich lassen vvissen, des zu Vrkunde vnd
 bekantnus der vvarbeit haben vvir obgenanter Abt diesen brieff mit vn-
 serm Sigel aufgedruckt. Gegeben nach Christi vnser Herrs gepurtb
 Tausend sunbundert vnd sunfzehen Jar. ex MSct.

Quamuis pessime hominibus, quibus eiusmodi operae
 conductitiae verae salutis viam monstrare debuerunt, con-
 sultum fuerit: Nihilominus tamen Abbates summo studio
 numerum paroeciarum e monasterio pendentium augere aufi
 sunt.

C 3

De

*) Quae hic describi curauimus, ex codice desumpta sunt, in quo plus ducenta
 continentur apographa eiusmodi diplomatum, quae multum faciunt, cum
 ad illustrandam ciuitatis, tum rerum in vicinia gestarum historiam. Pluri-
 ma sunt seculi XV. duodecim sec. XIV. et quatuor sec. XIII. Ex hoc fonte
 igitur et ea manarunt, quae in parte priori horum Memorabilium ad ann.
 1345. 1355. 1388. 1463. 1493, dedimus.

De hisce incorporationibus, vt vocabantur, egregie disputatur apud Hortlederum in valto illo opere de *Causis Belli germ. P. I. lib. V. cap. 8. §. 62. seq.*

MDXVII.

Duo Salsfeldienses Wittenbergæ litteris operam dederunt, qui non solum certamini, quo Lutherus inueteratos quosdam in religione errores oppugnauit, interfuerunt, sed et post reditum, nimirum seculi huius anno vicesimo, in senatum lecti, quæ ipsi didicerant, docuerunt alios, suisque ciuibus exstiterunt autores, vt sacra repurgata amplecterentur. *Lib. in Salsfeldiogr. P. I. cap. 22.*

Eodem anno ciuitas paene omnis incendio ita peruersa est, vt stanti in foro praeter portam Blanckenburgicam Superior etiam atque Inferior sub aspectum venirent,

MDXXV.

In tumultu illo a magna hominum agrestium multitudine per Thuringiam excitato Gregorius, Abbatum vltimus, postquam XXVIII. annos muneri praesuerat, summo terrore percussus celeri fuga Weisenburgum arcem et villam gentilitiam cum magna opum vi petiit. Vid. Schardius Tom. II. cap. 3. Lib. L. II. cap. 10.

Quoniam litterae, quibus Anno Archiepiscopus Coloniensis, Abbatiae conditor, bona huic assignata definiuit, admodum mutilatae aliquoties prodierunt; non ingratum erudito lectori fore putauimus, si eas ex apographo, quod ad ipsum exemplar Annonianum effingi curauit Dauid Aquila, paulo correctiores adjungeremus. Quales igitur nuper in bibliotheca nostra scholastica ad calcem libri a Platina de Vitis Pontii.

Pontificum scripti, mihi inopinanti obtigerunt, tales trado,
et quidem collatas cum iis, quas exhibent Libius in Salfeld-
diogr. Schlegel in Schediasmate de Nummis ant. Salfeld.
Schamelius in Descriptione Abbatiae Salfeld. et Falckenstein
in Chron. Thuring.

Fundatio et ¹ dotatio Monasterii Salueldensis. ²

In nomine sanctae et indiuiduae Trinitatis: Anno
Secundus diuina dispensante clementia Coloniensis Ar-
chiepiscopus. Nouerit electorum ³ fides omniumque
sanctae matris Ecclesiae filiorum praesens et in omne
seculum ⁴ successura christianitas, qualiter ego Anno
Secundus, gratia Dei Coloniensis Archiepiscopus de
proprietate cuiusdam nobilis feminae, nomine ⁵ Ri-
chetzet in *) pago, qui dicitur Salueld, iusta et legitima
inter-

1. Schleg. donatio. 2. adiecit Lib. Ordinis S. Benedicti. 3. Falckenst. Sede.

4. Scham. Successum. 5. Lib. Richezzet, Scham, et Falck, Richezza.

*) pago, qui] Caeteri oppido, quod. Non dubito, quin harum litterarum
arbitri causas odoraturi sint, quare ii, in quorum manibus olim autogra-
phum fuit, veram lectionem corruerunt atque deprauarunt. Nonnihil
detrahi arbitrati sunt Salfeldiae, si, ad vndecimum vsque seculum, ad tristitem
pagi fortem fuisset depressa; ignari profecto erant vstitatae tunc temporis vo-
cis pagi significationis, qua regionem, saepe magnam et amplam denota-
uit. Rationes, quibus adducor, vt ab Annone hoc sensu pagum accipi
putem, hae sunt. Primum Salfeldia vnum e diuerticulis fuit, vbi reges
atque imperatores nonnunquam multis defatigati laboribus requieuerunt.
Inde plura, vtpote in villa regia, adfuerint hunc in finem exstructa aedificia
neceffe est. Quin et castellis maniram fuisse Salfeldiam, vt ex nonnullis
argumentis ita et inde liquet, quod infra inter testes est Burchardus, ipsius
loci aduocatus, siue praefectus, aut, vt seculo secuto appellati sunt, Burggra-
fius. Vid. Kreyfzigs Beytraege zur Hist. der Chr. u. F. S. Lande P. I. p. 299.
Deinde et Etzo Comes Palatinus non is fuit, qui ab Henrico II. Imperatore
munere tam leniuiculo, quale Salfeldia vicus fuisset, deliniri potuisset. Tan-
dem Richezzam reginam post auspiciatam ex Polonia fugam cum opibus suis
in tenui squalidoue vico confedisse vix credibile est. Iure igitur Pagus Sal-
feld in tabula Zolmanni geographica suum obtinuit locum.

interueniente conditione, a me iure perpetuo et secura liberalitate, absque contradictione possessa, ad salutem omnium credentium, summae et indiuiduae Trinitati, eiusque praecipuis testibus, et nostris tutoribus Petro et Paulo cum sanctis omnibus monasterium constitui. *) Id autem monasterium primo adhuc ritu canonico excolendum institui: Deinde melioribus votis superna dispensante clementia ad religionem magis attendens Regulari familiae et spiritualibus filiis domum nostram disposuimus. Hunc autem locum eo ardentius caelesti perurgente desiderio aedificare

*) Id autem — disposuimus.] Habet haec verba Libius, sed ad marginem adiecta; apud Schieg, Schamel, atque Falck, desiderantur. Cum igitur clare atque perspicue ipse Anno monasterium se ritu canonico excolendum indicuisse significet, plane non video, qua ratione tam multa, ficta et commentitia Libius de ecclesia collegiata Canonicorum regularium, inde a Caroli Magni temporibus fundata, garrere potuerit. Schlegelio atque Schamelio, qui eum temere sequuntur, eo minus venia danda est, si incorrupto litterarum Annonis exemplari vsi sint, verbaque illa consulto omiserint. Schamelio quidem de eccles. Can. reg. illudit Falckensteinus, eamque a Carolo Magno anno 810. hortatu Lullii, qui 787. diem obiit, fundari potuisse negat; caeterum vero Annonis litteras ipso Schamelio inquinatiores dedit. Res omnis ita se habere videtur: Richeza majorem pagi Salfeldiensis partem aere suo sibi comparauerat, et vbi praedia subinde venalia fuerunt, cum pecunia abundaret, coemit. Fratres habuit Ottonem, Comitum Palatinum et Hermannum, Archiepiscopum Coloniensem; ille 1048. obiit, hic 1055. Cui quidem cum successit Anno, neque monasterii Brunwilleriani exaedificationem a gente Palatina susceptam admodum iuuaret, Richeza exceptis, dum viueret, redditibus, praedia Salfeldiensia et caetera, quae possedit, bona donauit Annoni. Hic igitur Colonia misit Canonicos quosdam suos, vt nouam veluti haereditatem cernerent, et simul populum rudem ad sacra christiana traducere conarentur. Quid mirum, si hi, remoti a domino suo, nactique egregiam genio suo indulgendi facultatem, in turpia quaeque se dederunt praecipites.

ficare comprobauimus, vt populum rudem, et christianae religionis inscium, et ignarum diuini germinis, ⁶ paganismo et errore vanitatis eliminato ⁷ ad gloriosum nomen Dei benedicendum inducerem, sperans, nos ⁸ areae coelesti tanto gratiores laboris ⁹ nostri manipulos quanto nouellae plantationis illaturos. Igitur gratias agentes ¹⁰ diuinae maiestati pro inspirata suae iussione voluntatis, et ¹¹ concessa piae intentionis consummatione offerimus hunc locum Deo, bonorum omnium auctori, ¹² singulare nostrae deuotionis sacrificium, in quo sit gloria in excelsis ¹³ Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Bona ¹⁴ autem, quae contulimus ¹⁵ monasterio, sunt haec: Villa ipsius loci cum mercato et nemore adiacente, quod inter ¹⁶ Schwarza et Remschitze et Germarisdorf et ¹⁷ Kediten situm est, et in superiori silua, quicquid est citra amnem, qui dicitur ¹⁸ Wybach, Grabin ex toto: Wiltersdorf ex toto: ¹⁹ *) Grabindorf, Chrolup, ²⁰ Vngewitz, **) Inurdawini, Godawini, vtrumque ²¹ Opult, Nim-

D Nim-

6. ⁶ inferuit Aquila. 7. ad omittunt Schleg. Sch. et F. 8. ⁸ arc^a habet Schleg. 9. ⁹ nostri laboris Sch. et F. 10. Scham. et F. ¹⁰ summae ac diuinae. 11. ¹¹ concessae Falck. 12. ¹² Singulari, caeteri omnes. 13. ¹³ Deo, omittunt, Scham. et F. 14. ¹⁴ pro autem Scham. et F. habent enim. 15. ¹⁵ monasterio omittunt Scham et F. 16. loco ¹⁶ Schwarza est Scharfeld ap. Scham et F. 17. ¹⁷ Keditz Sch. et F. 18. ¹⁸ Weybach Sch. et F. 19. ¹⁹ Grabendorf Scham et F. 20. ²⁰ Vngawitz Schleg. 21. ²¹ Opalt Sch. et F. Nim-

*) Grabindorf — Schweinitz] hi omnes ad viam, aut prope ab ea, sunt, quae ducit Neostadium.

**) Inurdawini] Non dubito, quin hic vicus olim etiam Slotawini dictus fuerit, hodie schloettwein. A deastris enim multos Sorabi denominauerunt viros. Diuitiarum praestites ex eorum sententia slora et Piluitus fuerunt; ab illa slotawini nomen accepit, ab hoc Bilwitz; ab Aufchwito, quem valetudini et bonae et malae praesae arbitrati sunt, Taplschwitz.

²² Nimbrici, ²³ Sulwitz, Schweinitz et ²⁴ Lemane ex toto. In ²⁵ Longawitz duo ²⁶ mans. Leftini, Chotizi ex toto, exceptis venatoribus, ²⁷ Germarsdorf, ²⁸ Remischzi, ²⁹ Misfazi, ³⁰ Prilop et alterum ³¹ Prilep cum duabus vineis: ³² Growitz, ³³ Chulisdorf ex toto, Rudenbach: In Schwartz ³⁴ XII, mans. In Eichenfeld IV. In ³⁵ Kircheim ³⁶ XVI. In ³⁷ Alterstetin XXV, de quibus ³⁸ IV. in Saltza. In ³⁹ Sohin XIV, ⁴⁰ praecarie accepti a Theodorico, datis ei tribus villis ⁴¹ Culcawitz, ⁴² Wanfridt, ⁴³ Wabirsteti, ea conditione, ut, si ⁴⁴ contingeret heredem non esse, in potestate essent monasterii: Tradidimus ei etiam Breternitz cum piscatoribus, eandem villam obtinentibus, et quaecunque in eadem provincia temporibus dominae ⁴⁵ Richezet ad piscatoria jura pertinebant, in piscinis, in lacubus et in banno super quaelibet ⁴⁶ flumina. Concessimus quoque,

22. Nimbrin Schleg. Nimnici Scham, et F. 23. Sulwitz et Schweinitz omittunt Sch. et F. 24. Loeman Lib. et Schleg. Loman Sch. et F. 25. Longawitz Schleg. 26. Mansleini Schleg. 27. Germarsdorf Scham, Germars Falck. 29. Remischzi Sch. et F. 29. Misfazi Sch. et F. 30. Prilip Sch. et F. 31. Prilep Lib. et Schl. 32. Grobitzi caet. omni. 33. Chulsdorf Sch. et F. 34. XVI. caet. omnes. 35. Kircheim Schleg. Ruchsin Sch. et F. 36. XII. caet. omnes. 37. Alterstedt Lib. Alsted Sch. et F. 38. II. Falck. 39. Sochin Lib. Sochin Schl. Sachin Scham, et F. 40. precario Sch. et F. 41. Kulkawitz Schl. Kulkawitz Scham, Ruthawitz Falck. 42. Wanfried Schl. 43. Wabirsted Scham, et F. 44. contigerit Sch. et F. 45. Richezet Lib. Richezet Scham. Richezet Falck. 46. fulmina Scham, quae vox et repetita est in Thuringia sacra; in cuius autorem Schoettgenius in libello de Majoribus Sizzonis, Comitis Keuernburgici, grauter his verbis inuehitur; *Monasteria Schameliana ab interprete negligenter admodum sunt habitata, sphaematibus quoque Typographicis, quae absentia Auctoris euitare non potuit, retentis, Sed nefciuisse videtur Schoettgenius, eundem Schamelium vna cum Henr. Frid. Ottone opus illud edidisse.*

que, vt⁴⁷ in bonis monasterii secundum⁴⁸ consuetudinem prouinciae⁴⁹ illius neque canes pascantur, neque stipendia venatoribus dentur. Dedimus ei noualia, quae⁵⁰ ipsi in nemore nostro⁵¹ nouauimus⁵² *) Clinowa, et aliud⁵³ Elinowa, ⁵⁴ Scathaha, totumque reliquum nemus, cum omni vtilitate. In quo etiam alia noualia ad vsum fieri instituimus, Gamprech,⁵⁵ Huttin,⁵⁶ Fridenbach, et si quae alia fieri ibi⁵⁷ possint. In maiori quoque silua, quae dicitur⁵⁸ Vorstwald, quousque nostra potestas protendit, scilicet⁵⁹ vltra⁶⁰ Laestin vsque ad amnem, qui dicitur⁶¹ Hasela, dedimus ei potestatem venandi, noualia faciendi, et qualibet vtilitate in ea fruendi. In salinis⁶² **) Franckenhufen⁶³ IV. sartagines. In tota regione⁶⁴ Salueldensium pro iusta decimatione, quia non potuit exigi de singulis mansis, ***) duo modii

D 2

per-

47. in omitt. Sch. et F. 48. consuetum Sch. et F. 49. morem ad sensum sup-
plendum inferunt Sch. et F. 50. ipse Falck. 51. notauimus Sch. et F. 52. Ci-
nawa Sch. et F. 53. Clinowa iidem. 54. Schathaha Lib. et Schleg. 55. Hutt-
ni Sch. et F. 56. Fridenbach Schleg. 57. possunt Sch. et F. 58. Forstwald
Lib. Forstwald caeteri. 59. vltra omittit Schleg. 60. Loestin Lib. et Sch.
Loessin Schleg. Loflin Falck. 61. Hasela caet. omnes. 62. Franckehufen
Sch. et F. 63. II. tantum Falck. 64. Salsfeldensium caeteri.

65. fo-

- *) Clinowa — Elinowa] Ea denotatur regio, vbi iam vicus est, qui tribus ab-
hinc feculis dicebatur Owe am oder hinter dem Berg, postea Au am Berg;
hodie ab agrestibus, delectatur hoc genus hominum dicendi compendiis, di-
citur Ra.
- **) Falluntur igitur Franckenhufani, si neminem vnquam salinarum suarum ha-
buisse socium atque participem putent. Vid. Europaeische staats- und Reife-
geographie P. VI. Lib. 7. p. 1012. Wer nicht Bürger ist, vnd hier nicht
wohnet, der kan keinen Antheil am salzwerke haben, wie solches von un-
denklichen Jahren her in Obacht genommen worden ist.
- ***) Non igitur ex integro decimae fuerunt, sed ex statuto. vid. *Kreyfzigs Beytrae-
ge zur Histor. der Chur- und F. sacchl. Lande P. VI. p. 81.*

persoluendi sunt; in haec exoratis et⁶⁵ voluntarie con-
 sentientibus⁶⁶ incolis omnibus. Quod cum recogno-
 vissem Moguntinensi Archiepiscopo, ad cuius episco-
 patum decimae regionis pertinent, ipso quoque traden-
 te collatum est monasterio. Tradidimus etiam eidem
 monasterio⁶⁷ nostro⁶⁸ Choburgk cum omnibus
 id loci pertinentibus et tam in Choburgk, quam in Sal-
 veld quaecunque beneficia monasterialium, siue milita-
 rium quibus et quando heres non superfit, nulla vn-
 quam praesumente contradictione. Sunt praeterea
 eidem monasterio a nobis⁶⁹ contradita in Immelden V.
 mansi. in⁷⁰ Molire VIII. in⁷¹ Beliffen II. in⁷² Mamel-
 richstat et⁷³ Berckerisdorf⁷⁴ LII. cum vinea. Tradi-
 dimus ei etiam⁷⁵ Barckveldan ex toto, quod Arnoldus
 cum vxore⁷⁶ sua accepto⁷⁷ beneficio⁷⁸ contradiderunt.
 De ministerialibus nostris dedimus ipsi ecclesiae⁷⁹ Hi-
 zemannum de⁸⁰ Rinda, Bettonem et Gumponem fra-
 trem eius, de Walbera cum beneficiis suis, ipsis petenti-
 bus et voluntarie consentientibus. Tradidimus ei be-
 neficium Tegimonis,⁸¹ Bezelini,⁸² Rasconis Graftonis,
 Bowirwitis,⁸³ Herimanni,⁸⁴ Salochonis,⁸⁵ Hildewar-
 di,

65. *Voluntario* Sch. et F. 66. *incolis* Sch. *ineclis* F. 67. *nostro* omitt. Sch.
 et F. 68. *Choburg* Sch. et F. 69. *tradita* caet. omnes. 70. *Mobire* Scham.
 et F. 71. *Biliffen* caet. *Biliffen* F. 72. *Mamelrichstat* Lib. *Mamelreich-*
stede Schleg. *Mamel Wichstad* Sch. et F. 73. *Bercherisdorf* Schleg. *Berckers-*
dorf Sch. et F. 74. ante LII ponunt *cum* Lib. et Schleg. 75. *Barckveldam*
 Schleg. *Burckwalda* Sch. et F. 76. *sua* exulat a Sch. et F. 77. *beneficio*
 Schleg. 78. *contradederunt* Schleg. 79. *Hiezemannum* Lib. *Hiezemannum*
 Schleg. *Hic Zemannum* Sch. et F. 80. *Rinda* F. 81. *Bezaloni* Scham. *Bezlo-*
ni F. 82. *Rusconis* Sch. et F. 83. *Hermanni* Sch. et F. 84. omitt. S. et F.
 85. omitt. Sch. et F.

di, Ruperti, ⁸⁶ Adelberti, qui omnes absque herede ⁸⁷ se-
nuerant, et vt ecclesiae eius heredem faceremus postu-
labant. In ⁸⁸ constituendo abbate eisdem fratribus ⁸⁹ su-
ae electionis jus proprium damus, qua nullus constitu-
tus ad aliquod curiale seruitium constringatur, ne quis
aduocatus, vel ⁹⁰ subdefensor vnquam, nisi voluerit ab-
bas, monasterio vel donis constituatur. Attestante ve-
ro scriptura, quod in ore duorum aut trium testium sta-
bit omne verbum, ad perpetuam huius delegationis
stabilitatem, non duos vel tres, sed plures adhibuimus
testes idoneos, ex quibus fuerunt in clericali habitu:
⁹¹ Herimannus Vicedominus, Rupertus, Bernhardus;
et in laicali habitu: Burchardus, ipsius loci aduocatus,
Berlachus, Comes ⁹² Liembundinus, ⁹³ Bermo, Hilo-
mannus, ceterique quam plures, quos omnes nomina-
re non est ⁹⁴ necessarium; ⁹⁵ quum illi praecipue cum
sanctis suis huius rei ⁹⁶ commendauimus testimonium,
qui ⁹⁷ testimonio non indiget hominum, quia ipse testis
et inspector est omnium. Oportet ⁹⁸ ergo vineam ⁹⁹ do-
mini Sabaoth sepi tuta muniri, ne vnquam, ¹⁰⁰ quamli-
bet ¹⁰¹ maliuola praesumptione, in detrimentum gregis
Christi depascatur. Inuocata itaque summae diuinita-
tis ¹⁰² omnipotentia, intercedentibus meritis gloriosae
Dei genitricis Mariae, principumque apostolorum, Pe-

D 3

tro

86. Adelbarti Sch. et F.

87. Secum erant Sch. et F.

88. insti-

ruendo Sch. et F.

89. suis Sch. et F.

90. subdefensor. F.

91. Herimannus — habitu: Omitt. sch. et F.

92. Liembundinus Sch. et F.

93. Berino Schleg. Bernio Sch. et F.

94. necessum Sch. et F.

95. quem caet.

omnes. 96. commendamus Sch. et F.

97. testimonium Sch. et F.

98. igitur.

Lib. et Schleg. 99. Dei Schleg.

100. quamlibet omittunt caeteri.

101. maliuola Sch. maliuola F.

102. omnipotentissima librarii vitio in auto-

grapho

tro et Paulo, sibimet in domo propria patrocinantibus: interuenientibus quoque, meritis omnium Sanctorum, nostro quoque pontificali edicto, et auctoritate totius catholicae religionis, sub interminatione perpetui anathematis, et illius tremendi examinis, sit locus ipse in pace stabili, quietus in tranquillitate, per eum securus¹⁰³ ab omni manu et injuria tutus, Deo liber et deuotus. Quicumque vero pia voluntate operis nostri adiutor extiterit, caeptisque nostris non male voluerit, erit parse eius in sorte iustorum in die Domini. Si quis vero in aliquo contrarius venerit, nisi¹⁰⁴ compunctus resipuerit, ignis extremæ ultionis¹⁰⁵ inuoluat eum, a verme nunquam moriente exedendum, cum Juda proditore perpetuis gehennae incendiis. Actum est hoc anno dominicae incarnationis MLXXIV. Indictione XII. Sub Apostolicae sedis praesule Gregorio VII. Hellebrando, regnante Henrico IV. Moguntinae sedis pontifice Sigefrido.

Ego Herimannus Vicedominus recognoui.

Ab eadem Aquilae manu adjectae sunt litterae Honorii Pontificis ad Waltherum Abbatem 1116. datae, quibus beneficia ab Annone in monasterium collata confirmantur. Edictae quidem sunt ab Hoennio in Chron. Coburg. P. II. p. 10. et a Schamelio in Schediasmate de Numm. Salfeld. Sed iure Verpoortennius in Initiis Salfeldiae de lectionum diuersitate questus est. Dabimus illas, quia jam plagularum numeri nobis definiti ratio est habenda, alio tempore; si modo consilium nostrum viris, quorum apud nos plurimum valet autoritas, probari intellexerimus. Nunc

grapho scriptum fuisse videtur. 103. ob F, 104. compunctus Scham et F.
105. inuolui F.

08783

Nunc ab INSPECTORIBVS EXCELLENTISSIMIS
SPECTATISSIMISQVE PATRONIS atque FAVORIBVS
illud primum rogamus, vt A. D. XVIII. April, ad scho-
lae Iulstratinem, et postridie ad IV. audiendas orationes fre-
quentes accedere, suaque praesentia adolescentulorum
diligentiam denuo excitare velint.: Deinde et speciatim
AMPLISSIMO SENATVI de libris ex tabulario suo nobis-
cum communicatis gratias agimus maximas.

A. D. XIX. Apr. Dicendi pericula facient, qui se-
quuntur:

I. JO. FRID. GEORG FALCO, Comiualliensis,
De populis vagantibus.

II. THEOPHIL. AVGVST. FRID. FABEL,
Croelpensis, *De hominibus in societates coeuntibus.*

III. JO. HENR. GRVBER, Comiualliensis,
*De viris quibusdam insignibus in ciuitatibus urbium
conditoribus.*

IV. FRID. CHRISTIAN FRANCISCVS
ENGELSCHAL, Salfeldiensis, *De antiquis
Salfeldiae ciuitatis legibus ciuicis;* hic et II. prio-
ribus, scholam cum academia commutaturis,
bene precabitur.

Dab. Salf. a. d. XIII. Apr. 1771.

Con-

Conspectus Lectionum

A. D. XVIII. Apr.

Hor. IX.

- I. Cantic. O GOTT du frommer Gott,
- II. Theol. I. et II,
- III. Lat. I.
- IV. Lat. II.
- V. Matthem.
- VI. Lat. III.
- VII. Graec. III.
- VIII. Lasf mich dein seyn und bleiben.

Hor. II.

- I. Gott du hast in deinem Sohn.
- II. Theol. III.
- III. Graec. II.
- IV. Hebr. I. et II,
- V. Graec. I.
- VI. Geogr. I.
- VII. Wunderbarer Koenig.

Corrigenda in P. I. p. 4. versu 17. l. Iccccxxvi, versu
18. l. Ludouici II.

Con

Pon Yd 5392, QK
(1/3)

ULB Halle

3

002 698 501

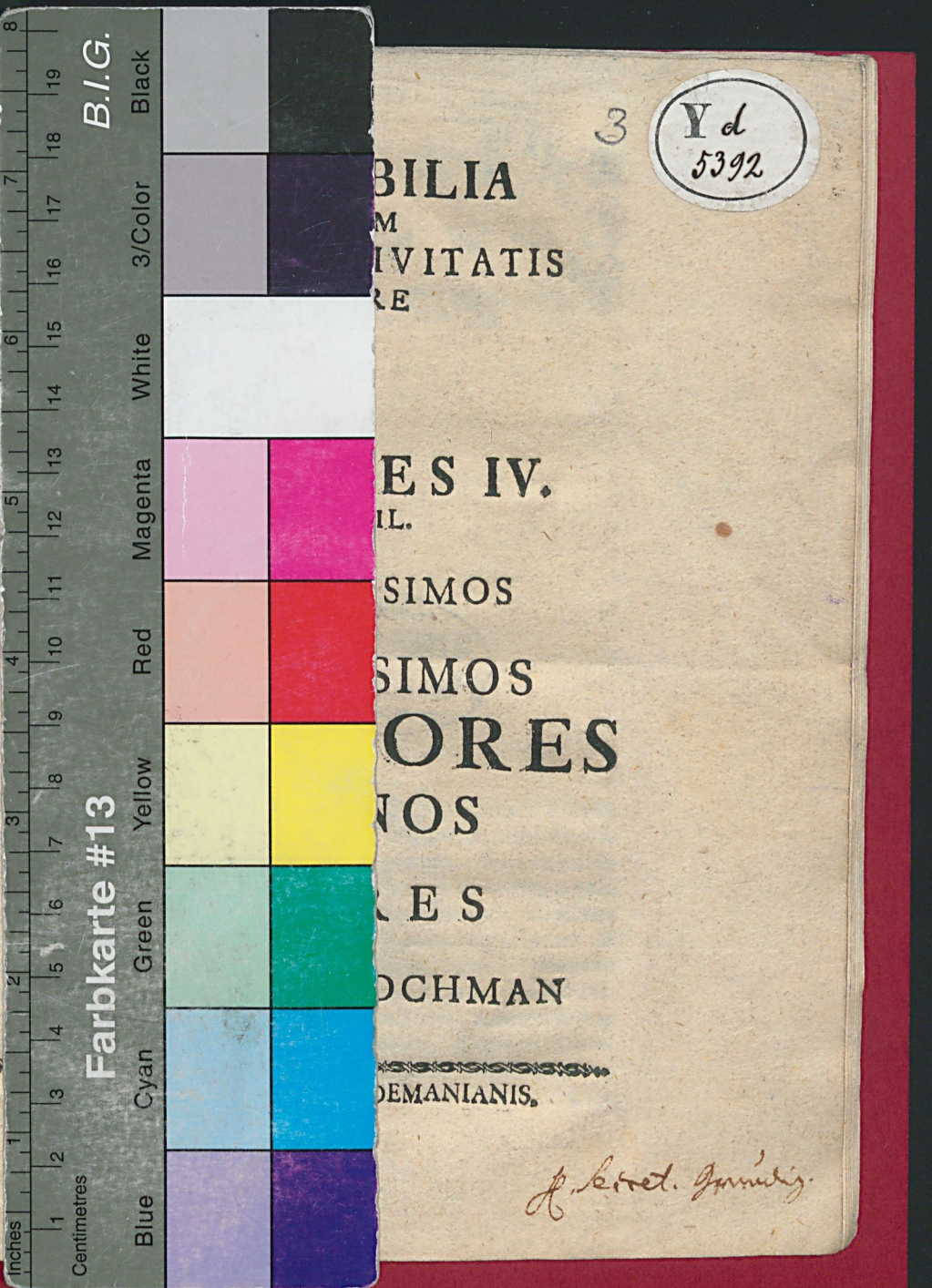

Sb

VD 18

B.I.G.

Farbkarte #13

Inches
Centimetres

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

3

Yd
5392

BIBLIA
M
IVITATIS
RE

ES IV.
IL.

SIMOS

SIMOS

ORES

NOS

ES

DCHMAN

DEMANIANIS.

J. Kerret. J. J. J.